

Дело C-119/24 [Chefquet]ⁱРезюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда

Дата на постъпване в Съда:

14 февруари 2024 г.

Запитваща юрисдикция:

Cour d'appel de Liège (Апелативен съд Лиеж, Белгия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

5 февруари 2024 г.

Жалбоподатели:

DK

JO

Отвeтник:

État belge, représenté par le Ministre des Finances [Белгийската държава, представлявана от министъра на финансите]

Фактите, производството и предметът на спора

- Спорът в главното производство се отнася до задълженията на чуждестранни лица за плащане на данък, и по-конкретно до допълнителния данък, предвиден в член 245 от Code des impôts sur les revenus 1992 (Кодекс за данъците върху доходите от 1992 г., наричан по-нататък „CIR 92“), с който се облагат чуждестранните лица, и до неговата съвместимост с член 45 ДФЕС.
- Жалбоподателите DK и JO са френски местни лица през данъчните периоди и данъчните години, разглеждани в настоящото дело. DK е упражнявал дейност като преподавател в няколко белгийски университета и е бил директор на изследователския отдел на Националния център за научни

ⁱ Името на настоящото дело е измислено. То не съвпада с истинското име на никоя от страните в производството.

изследвания в Париж. Съпругата му, JO, е упражнявала трудова дейност във Франция, но от 2000 г. не е извършвала професионална дейност.

- 3 Те са облагани от Кралство Белгия като чуждестранни лица. Те оспорват определените им задължения за плащане на данък като чуждестранни лица за данъчните периоди от 1992 до 1998 г., от 2001 до 2003 г. и от 2007 до 2009 г., като подават няколко жалби по административен ред срещу посочените задължения за плащане. Всички разглеждани задължения на чуждестранни лица за плащане на данък включват допълнителни суми в полза на държавата съгласно член 245 от CIR 92.
- 4 Въпросните жалби по административен ред са отхвърлени или обявени за допустими, но неоснователни (или частично основателни в случая на административната жалба, свързана със задължението за данъчната 2008 г.) с няколко административни решения.
- 5 След това жалбоподателите отнасят споровете, свързани с тези задължения, до Tribunal de première instance de Namur (Първоинстанционен съд, Намюр, Белгия), като подават четири отделни жалби.
- 6 С решение от 20 януари 2016 г. Първоинстанционен съд, Намюр, съединява четирите жалби. По същество той постановява, че исканията за отмяна на спорните задължения са неоснователни. Той отправя и преюдициални въпроси до Cour constitutionnelle (Конституционния съд), който им отговаря с решение от 6 юни 2019 г.
- 7 На 3 февруари 2020 г. жалбоподателите обжалват решението на Първоинстанционен съд, Намюр, пред Cour d'appel de Liège (Апелативен съд Лиеж, Белгия) (наричан по-нататък „запитващата юрисдикция“).

Правна рамка

Правото на Съюза

- 8 Разглежданата по настоящото дело разпоредба от правото на Съюза е член 45 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), който се отнася до свободното движение на работници и до забраната за дискриминация, основана на гражданство, между работниците от държавите членки.

Националното право

- 9 Разпоредбата на член 245 от CIR 92 предвижда, че към данъка върху доходите на чуждестранните лица, определен в съответствие с членове 243 и 244 от CIR 92, се налага допълнителен данък, а именно допълнителни суми в полза на държавата. Тези допълнителни суми се изчисляват в съответствие с процедурите, предвидени в член 466 от CIR 92 за изчисляване на

допълнителните суми в полза на общините, които се въвеждат от белгийските агломерации и общини и се дължат от жителите на Кралството с основно местожителство в тези агломерации и общини.

- 10 Размерът на допълнителните суми, посочени в член 245 от CIR 92, е между 6 % и 7 % за данъчните години от 1992 до 2009 г.

Доводи на страните

- 11 Жалбоподателите (DK и JO) са поискали да бъдат отправени два преюдициални въпроса към Съда на Европейския съюз (наричан по-нататък „Съдът“).
- 12 Първият въпрос, който те предлагат да се зададе, се отнася до съвместимостта на мярката, предвидена в член 245 от CIR 92, с член 45 ДФЕС, тъй като съгласно член 245 от CIR 92 чуждестранното данъчнозадължено лице се облага с допълнителен данък в полза на държавата, който то не би плащало, ако е местно лице в Кралство Белгия, и който е установен по аналогия с местния данък, предвиден в член 466 от CIR 92, плащан от живеещите в Кралство Белгия лица.
- 13 Жалбоподателите освен това предлагат на запитващата юрисдикция да отправи до Съда втори преюдициален въпрос относно съвместимостта на член 25-2 от Convention entre la Belgique et la France tendant à éviter les doubles impositions (Спогодбата между Белгия и Франция за избягване на двойното данъчно облагане) с член 45 ДФЕС. Всъщност с тази разпоредба за чуждестранните лица се намалява освободената от данък част от дохода (определена в членове 130 и 131 от CIR 92) пропорционално на доходите им от професионална дейност от белгийски източник по отношение на общия размер на доходите им от професионална дейност в световен мащаб.
- 14 Белгийската държава иска от запитващата юрисдикция да обяви за неоснователно искането на жалбоподателите за отправяне от посочената юрисдикция на два преюдициални въпроса до Съда.

Преценка на запитващата юрисдикция

- 15 Що се отнася до въпроса за съвместимостта на мярката, предвидена в член 245 от CIR 92, с член 45 ДФЕС, запитващата юрисдикция споделя съображенията на Конституционния съд, който е бил сезиран от Първоинстанционен съд, Намюр, с въпроса за съвместимостта на член 245 от CIR 92 с членове 10 и 11 от Конституцията на Белгия, поради твърдяната необоснована дискриминация между чуждестранни и местни лица, въведена с посочената разпоредба.

- 16 В решението си от 6 юни 2019 г. Конституционният съд приема, че като облага чуждестранните лица с данък, установен в полза на държавата и изчислен въз основа на член 466 от CIR 92 относно допълнителните суми в полза на общините, разпоредбата на член 245 от CIR 92 има за цел, както се посочва в подготвителните документи, да се избегне всякаква дискриминация между чуждестранни лица и живеещи в Кралство Белгия лица, който плащат допълнителни суми в полза на общините, предвидени в член 466 от CIR 92. Всъщност чуждестранните лица обикновено се ползват от предоставяните от белгийските публични власти съоръжения и услуги, доколкото тези съоръжения и услуги им позволяват да придобият доходи от белгийски източници, върху които се начислява дължимият на белгийската държава данък за чуждестранни лица. По този начин увеличението на дължимия на държавата данък, произтичащо от допълнителните суми, предвидени в член 245 от CIR 92, дава възможност тази сума да бъде използвана за осъществяване на задачи от общ интерес, за които отговаря белгийската държава. Освен това разглежданата мярка не води до явно непропорционални последици. Допълнителните суми, предвидени в член 245 от CIR 92, се изчисляват пропорционално на дължимия данък върху доходите, генерирани или събрани в Белгия. Тази мярка, която се прилага независимо от гражданството на чуждестранното лице, има за цел да гарантира, че чуждестранните лица допринасят пропорционално за финансирането на задачи от общ интерес. На следващо място, фактът, че чуждестранното лице може, когато е приложимо, да бъде обложено с данък за второ местопребиваване в Белгия или с данък „жилище“ във Франция, е без значение за въпросната разпоредба, тъй като тези данъци нямат същата цел или функция и следователно не са сравними със сумите, предвидени в член 245 от CIR 92ⁱⁱ.
- 17 Конституционният съд уточнява, че става въпрос за данък, с който се облагат чуждестранните лица, изчисляван по същия начин като допълнителните суми в полза на общините, върху данъка върху доходите на физическите лица, дължим от живеещите в Кралството лица, но който се събира в полза на държавата, и с оглед на неговото използване мярката, предвидена в член 245 от CIR 92, не е нито от същото естество, нито има същата цел като допълнителните суми в полза на общинитеⁱⁱⁱ.
- 18 Както посочва Съдът „[o]т постоянната съдебна практика следва, че всички разпоредби на Договора [за функционирането на ЕС], отнасящи се до свободното движение на хора, имат за цел да улеснят гражданите на Съюза при упражняването на трудова дейност от какъвто и да е характер на цялата територия на Съюза и не допускат мерки, които биха могли да поставят в неблагоприятно положение тези граждани, когато искат да упражняват икономическа дейност на територията на друга държава членка“ (решения

ⁱⁱ Конституционен съд, 6 юни 2019 г., точка В.5.2.

ⁱⁱⁱ Конституционен съд, 6 юни 2019 г., точка В.5.1.

от 12 декември 2002 г., de Groot, C-385/00, EU:C:2002:750, т. 77 и цитираната съдебна практика, и от 22 юни 2017 г., Bechtel, C-20/16, EU:C:2017:488, т. 37 и цитираната съдебна практика). Следователно член 45 ДФЕС не допуска никаква национална мярка, която може да затрудни или да направи по-малко привлекателно упражняването от гражданите на Съюза на гарантираната с тази разпоредба основна свобода (решение от 10 октомври 2019 г., Kraih, C-703/17, EU:C:2019:850, т. 41)^{iv}.

- 19 Освен това Съдът на ЕС вече е постановил, че неблагоприятно данъчно третиране, което е в противоречие с дадена основна свобода, не може да се обоснове с наличието на други данъчни предимства, дори и да се предположи, че такива предимства съществуват^v.
- 20 В този контекст запитващата юрисдикция счита, че е уместно да отправи до Съда първия предложен от жалбоподателите преюдициален въпрос, който се отнася до съвместимостта на член 245 от CIR 92 с член 45 ДФЕС.
- 21 За сметка на това, запитващата юрисдикция счита, че не е необходимо да се отправи преюдициално запитване до Съда във връзка с втория въпрос, предложен от жалбоподателите в главното производство. Запитващата юрисдикция приема, че съгласно ясната практика на Съда е безспорно, че член 25-2 от Спогодбата за избягване на двойното данъчно облагане между Франция и Белгия не нарушава член 45 ДФЕС.

Преюдициален въпрос

„Допуска ли член 45 ДФЕС прилагането на член 245 [от Кодекса] за данъците върху доходите, доколкото с този член данъкоплатецът — чуждестранно лице, се облага с допълнителен данък в полза на държавата в размер на 6—7 % в сравнение с данъка, който той би платил, ако е живеещо в Кралството лице, като тази добавка е установена по аналогия с местния данък, който белгийските агломерации и общини налагат на живеещите в Кралството лица с основно местожителство в тези агломерации и общини?“

^{iv} Вж. също решение от 15 юли 2021 г., Белгийска държава (Загубване на данъчни предимства в държавата членка по пребиваване), C-241/20, EU:C:2021:605.

^v Решение от 12 декември 2002 г., de Groot, C-385/00, EU:C:2002:750, т. 97 и цитираната съдебна практика.